



كارگاه اصول داوري مقالات

دكتور ماندانا رفيعى





- همه مقالاتی که به مجلات علمی ارسال می شوند، الزاماً معتبر و به عنوان یک منبع علمی قابل چاپ و استناد نیستند. امروزه فرآیندی تحت نام فرآیند Peer REVIEW (داوری همتایان) در داوری و ارزیابی مقالات قبل از انتشار توسط مجلات نقش مهمی را بر عهده دارد.
- دانستن و شناخت این فرآیند ها و آشنایی به اصول و مبانی آن به داوران مجلات کمک می کند، مقالات دریافتی را با استفاده از اصول علمی و اخلاق پزشکی، داوری و نقد کنند.
- شکی نیست که سرنوشت آکادمیک و نتیجه زحمات بسیاری از اعضای هیئت علمی به شکلی با نحوه داوری و قضاوت سایر همکاران گره خورده است .

- ◉ فرآیند داوری مقالات يك مقوله حسي و ادراكي نیست بلکه نیاز به آموزش و تجربه اي دارد که کسب آن همیشه آسان نیستند.
- ◉ داوری مقالات به این دلیل ایجاد شده است که صحت، شفافیت و کامل بودن مقاله‌های دریافتی را توسعه و بهبود بخشد و به سردبیر در انتخاب مقاله‌هایی برای انتشار ، کمک کند. هیچگاه از یک داوری نباید انتظار داشت که کیفیت مقاله را تضمین نماید و خطاهای علمی را به‌طور قابل اعتمادی دریابد.



- داورانی که برای مرور یک مقاله انتخاب می‌شوند باید در مورد موضوع مقاله یا روش پژوهش، و یا هر دو مورد کارشناس بوده و از دانش و تجربه‌ی کافی برخوردار باشند.
- نقدی که صرفاً به نحوه و شیوه‌ی نوشتار تمرکز و توجه نماید کافی نیست.
- یک داور باید به‌گونه‌ای انتخاب شود که قادر باشد مروری با کیفیت بالا انجام دهد و در این راستا بتواند محتوای مقاله را به‌شکلی عادلانه مرور و نقد نماید. سردبیر ممکن است در مقالات پژوهشی، علاوه بر داوری علمی، به دنبال نظرات یک داور آمار هم باشد

○ سرقت علمی- ادبی استفاده از ایده ها و عبارات دیگران، به عنوان ایده و عبارات خویش و در واقع نوعی دستبرد فکری یا ایده دزدی است. سرقت علمی- ادبی می تواند شامل طیف وسیعی از دستبردهای آگاهانه تا کپی کردن اتفاقی مطالب دیگران باشد.

○ پس ضروری است داوران، آگاهی لازم جهت بررسی آن را داشته باشند.

○ با اینکه سرقت علمی- ادبی سابقه تاریخی دارد، در سالهای اخیر به علت به وجود آمدن شکل‌های مختلف تکنولوژی اطلاعات ، این موضوع مجدداً مورد بحث قرار گرفته است.

- ◉ جعل () Fabrication: ساخت داده و نتایج و ثبت و گزارش آنها
- ◉ تحریف () Falsification : دستکاری روش کار، ابزار و یا تغییر و حذف داده ها و نتایج، بطوری که تحقیق به عنوان یک مطلب ثبت شده، مشخص نگردد.
- ◉ سرقت ادبی () Plagiarism: تصاحب و تملک ایده ها، نتایج، کلمات بدون ذکر نام و اعتبار صاحب اثر



- ◉ داوران یک مقاله، سردبیر را از چگونگی ارتقاء و بهبود کیفیت مقاله، مطلع می‌کنند و نیز رتبه و اولویت آن را برای نشر مشخص می‌نمایند.
- ◉ سردبیر مجله، بر همین اساس و با یاری گرفتن از نظرات داوران، می‌تواند تصمیم‌گیری کند که یک مقاله را منتشر سازد .
- ◉ با این هدف کارگاه فوق طراحی و اجرا می‌شود تا در آن مبانی داوری مقالات علمی مورد تدریس قرار گرفته و شرکت کنندگان با اصول بررسی علمی و ارزیابی دقیق تر مقالات آشنا شوند

اهداف کارگاه

- ◉ مراحل داوری مقالات
- ◉ ، چگونگی ارزیابی مقاله
- ◉ روش بررسی اماری ،
- ◉ ، Plagiarism
- ◉ اخلاق در داوری مقالات،
- ◉ توصیه های سردبیران برای بحث و نتیجه گیری
نهایی داوران

